

Fíggjarmálaráðið
Kvíggjartún 1
Postrúm 2039
165 Argir

Dagfesting
31. oktober 2018

Okkara j.nr.
18/03812-2

Málsviðgeri
Jóhan J. Lamhauge

Viðv.: hoyringarskriv um talgildan samleika

Kommunufelagið skal her við koma við viðmerkingum til uppskotið til løgtingslóg um talgildan samleika, ið er sent felagnum til hoyringar.

Yvirskipað sæð tekur Kommunufelagið undir við lóggáva verður gjørd um fyrisiting og nýtslu av talgildum samleika, hetta sum partur av verkætlanini Talgildu Føroyar.

Í § 5 er ásett, at

“Allir almennir stovnar og partafeløg, sum tað almenna eigur partapening í, undir hesum

- stjórnarráð og stovnar undir hesum,
- serligir grunnar o.a.,
- sjálvsognarstovnar, ið eru á fíggjarlóg landsins javnbjóðis rættiligum landsstovnunum
- kommunur og stovnar undir hesum og
- kommunal samstørv,
- ...”

Til hetta er at viðmerkja, at kommunur og stovnar undir hesum og kommunal samstørv eru sjálvstøðugar politiskar eindir við sjálvstøðugum avgerðarmyndugleika og skulu tí ikki kategoriserast sum stovnar o.a. undir landinum. Mælt verður tí til broyta stk. 2 og seta kommunur, stovnar undir hesum og kommunal samstørv inn har og gera eitt nýtt stk. 3 til peningastovnarar.

Harnæst er at viðmerkja, at tá havt verður í huga, at talan er um eina lóg, sum eftir egnum innihaldi hevur til endamáls at regulera talgilda samleikan hjá føroyingum, og hvussu formliga týðningarmikið hetta má metast at vera fyri hvønn einstakan borgara í landinum, so fyrkemur uppskotið ikki liðugt gjøgnumarbeitt.

Lógin inniheldur 15 ásetingar. Burtursæð frá allýsingum og ásetingum um tagnarskyldu og revsing o.t., so snýr lógin seg í stóran mun um at geva landsstýrismanninum heimildir til at útfylla innihaldið í lóggávuni.

Heimildirnar, ið verða lagdar til landsstýrismannin eru:

- í § 2 Landsstýrismaðurin ger av, hvør KT- loysn skal vera nýtt sum talgildur samleiki,
- í § 7 Landsstýrismaðurin kann loyva øðrum persónum, enn teir nevndir í stk. 1 at gerast brúkarar vil fullum ella avmarkaðum rættindum til talgilda samleikan,
- í § 8 Landsstýrismanninum verður heimilað at útveita umsitingina av brúkarum og útflyggjan av talgildum lyklum til brúkarar av talgilda samleikanum til privat virki,

- í § 9 Landsstýrismaðurin kann áseta nágreiniligari reglur fyri, hvussu talgildi samleikin skal verða fyrisitin v.m.,
- í § 10 stk. 2 Landsstýrismaðurin kann leggja kærmyndugleika sín til eina kærunevnd (hetta er tó ikki óvanlig áseting),
- í § 13 Landsstýrismaðurin kann áseta nágreiniligari reglur um gjald fyri útreiðslur, sum landið hevur av talgilda samleikanum,
- í § 14 Landsstýrismanninum verður heimilað av gera avtalur við onnur lond og samveldi um viðurkenning og brúka av talgilda samleikanum og líknandi samleikaloysum hjá hvørjum øðrum,
- í § 15 stk. 2 er heimilað landsstýrismanninum at áseta gildiskomu í kunngerð fyri ávísar ásetingar.

Sum sæst, inniheldur meira enn helmingurin av ásetingunum í lógini ásetingar, sum heimila landsstýrismanninum at taka avgerðir ella at áseta nærri reglur. Hetta verður mettt sum ein greið ábending um, at lóggávuárið, ið skal tryggja talgilda samleikan, ikki er liðugt. Sum sæst av viðmerkingunum til lógaruppskotið, er talan um eitt rættiliga komplekst øki, ið neyðturviliga eisini má vera í samsvari við altjóða lóggávu. Innihaldið í flestu av teimum heimildum, ið verða latnar landsstýrismanninum sambært uppskotinum, eigur tí at verða viðgjørt nógv meira neyvt, og eigur helst at verða ásett beinleiðis í lógini.

Tað er ein trupulleiki at løgtingið, uttan nærri umhugsni, soleiðis avreiðir reella lóggávuvaldið til landsstýrisfólk og hetta skeiklar demokratisku skipanina í býtinum millum lóggávuvaldið og úttinnandi valdið.

Til einstøku ásetingarnar í uppskotinum skal annars viðmerkjast fylgjandi:

Til § 5 stk. 2:

Skulu tryggingar- og pensiónsfyrirtekur ikki verða kravdar at luttaka? Hesar umsita í stóran lógarkravdar tryggingar og eftirlønir, og tískil verður spurt, um hesar ikki í hesum samanhang skulu krevjast at luttaka. Tað verður ikki mettt rætt at rokna hesar sum privatar stovnar eftir § 6, sum sjálvbodnir kunnu luttaka.

Til § 7:

Tað kann vera mettt sum ein trupulleiki, at aldursmarkið verður sett við 15 ár, tí kommunur o.o. veita tænastr til borgarar yngri enn hetta, t.d. busskort, lestrarkort o.t.

Í § 7 stk. 3 verður heimilað fyrisitingini av talgilda samleikanum, at heinta “viðkomandi upplýsingar úr kundaskráum frá veitarum av fjarskiftistænastrum.”

Í serligu viðmerkingunum til hetta stendur, at herið fær skrásetingarmyndugleikin eyka trygd fyri, at ein persónur sum skrásetir seg til talgildan samleika, er rætti persónur. Víðari stendur, at dømi um viðkomandi upplýsingar, ið kunnu heintast úr skránni hjá fjarskiftisveitarum eru telefonnummar og adressur, sum eru knýtt til ávísan persón. Um hesar upplýsingar kunnu heintast av fyrisitingarmyndugleika og vera hesar samanbornar við tær upplýsingar sum viðkomandi persónur hevur upplýst fyri fyrisitingarmyndugleikanum, so kann ábending fáast um ein møguligan samleikastuldur.

Til hetta er at siga, at hendan samanbering av upplýsingum neyvan kann metast at bøta um trygdina í mun til samleikastuldur. Tað ber væl til at hugsa sær fólk, ið samskifta talgilt uttan at hava eitt skrásett telefonnummar hjá einum fjarskiftisveitara. Hetta ber væl til sum er. Hartil er heldur einki krav um at telefonnummar og/ella ein adressa í hesum skráum hjá fjarskiftisveitara skulu vera dagførd.

Ein betri kelda til samanbera upplýsingar um rættan bústað hjá persóni kundu eventuelst verðið funnar í skrásetingini hjá Fólkeyvirlitinum.

Til § 8:

Tað verður mett serstakliga ivasamt at geva landsstýrismanninum eina heimild at útveita umsitingina til privat virki, uttan samstundis at tryggja sær, at slíkar fyrítøkur eru trygdargóðkendar v.m.

Gaman í er heimild somuleiðis í § 9 at seta reglur um KT-trygd o.a., men mett verður rættast beinleiðis í lóggávuni at seta ávíst krøv og treytir til privat virkir, ið fáa uppgávuna latna upp í hendi. T.d. í Danmark hevur verið víst á, at amerikansku myndugleikarnir kunnu fáa atgongd til upplýsingar um danir, hetta orsakað av at amerikanskar fyrítøkur hava keypt privat dansk virkir, ið umsita líknandi skipanir í Danmark.

--oOo--

Kommunufelagið hevur ikki aðrar viðmerkingar til uppskotið.

Vegna Kommunufelagið

Dennis Holm, formaður

Eyðun Christiansen, stjóri